

İRAB ÖRNEKLERİ 1

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İrab konusunu
hatırlayalım:

İrab:

Kelimenin sonundaki

hareke veya harf değışikliğı

demektir.

Arapçada bir kelimenin sonu,

ya duruma göre değişir: ➡ mu'rab

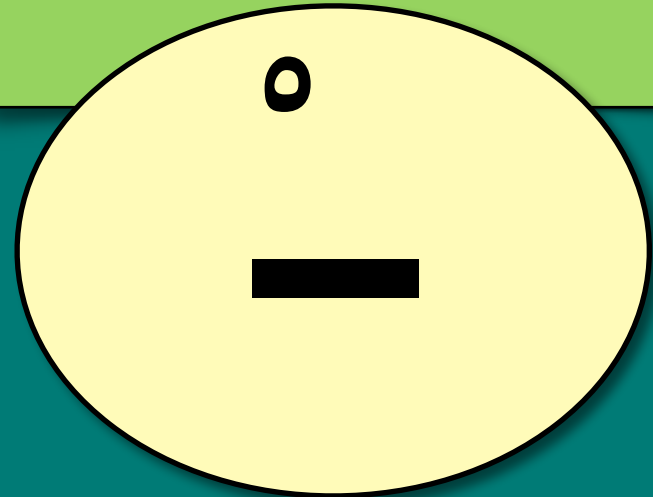
ya da değişmez: ➡ mebni

(Mebni: bir hal üzere bina edilmiş)

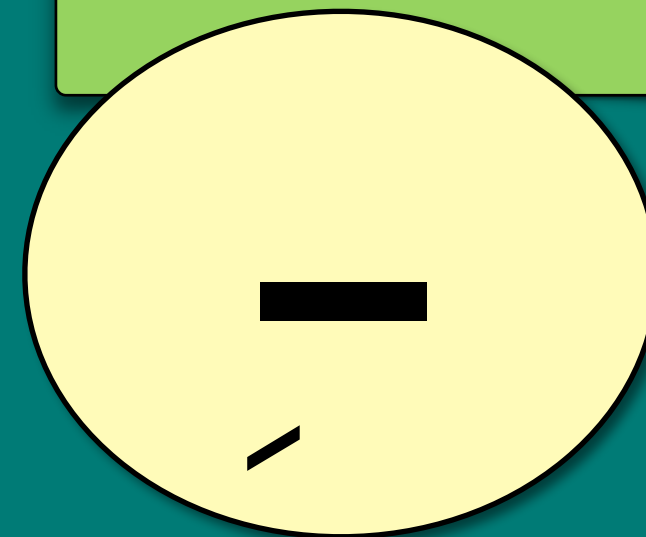

Dört tane **irab** durumu vardır:

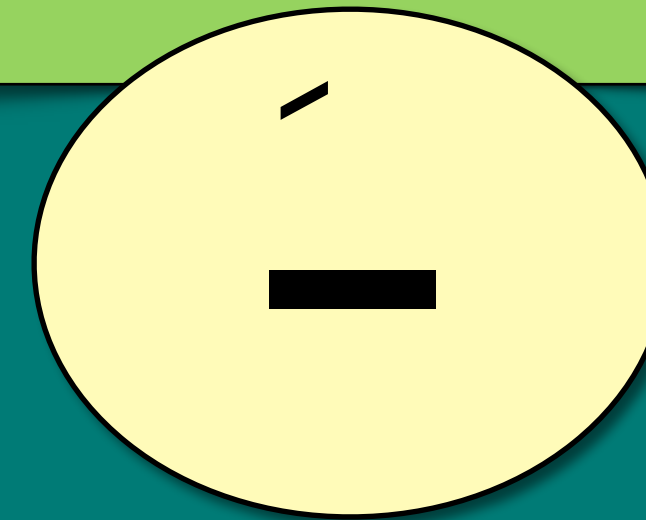
Cezm

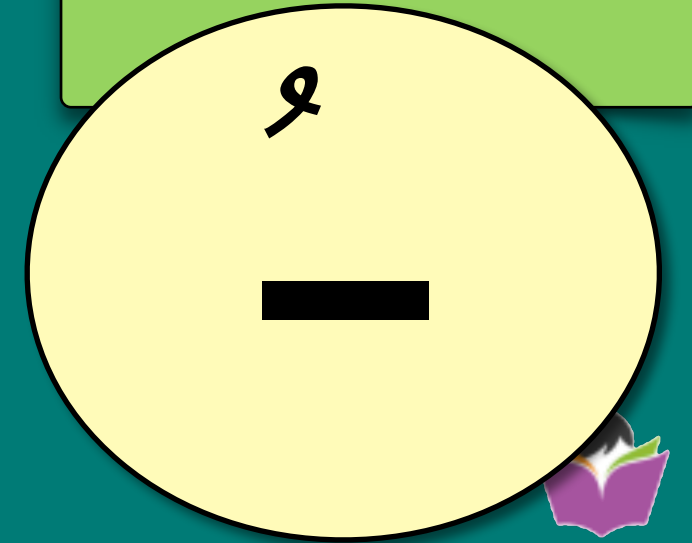
Cerr

Nasb

Ref'

Ref' durumunda, kelime merfu'dur.

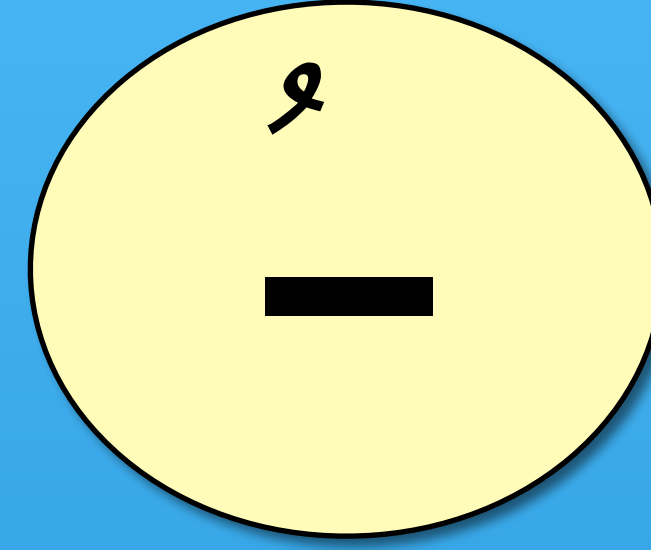
Nasb durumunda, kelime mansubdur.

Cerr durumunda, kelime mecrurdur.

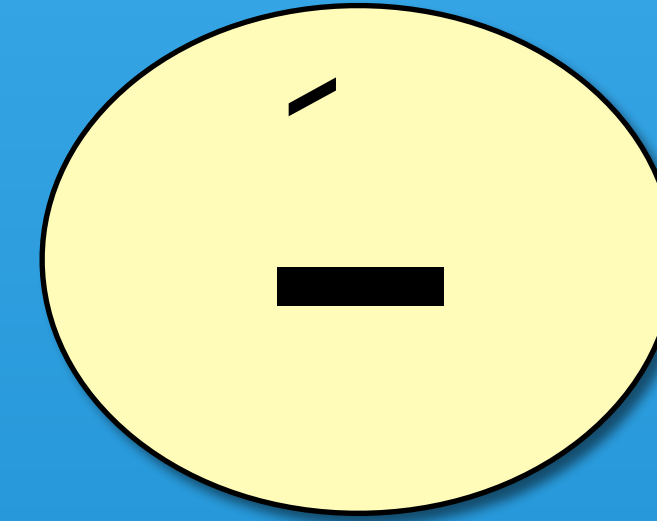
Cezm durumunda, kelime meczumdur.

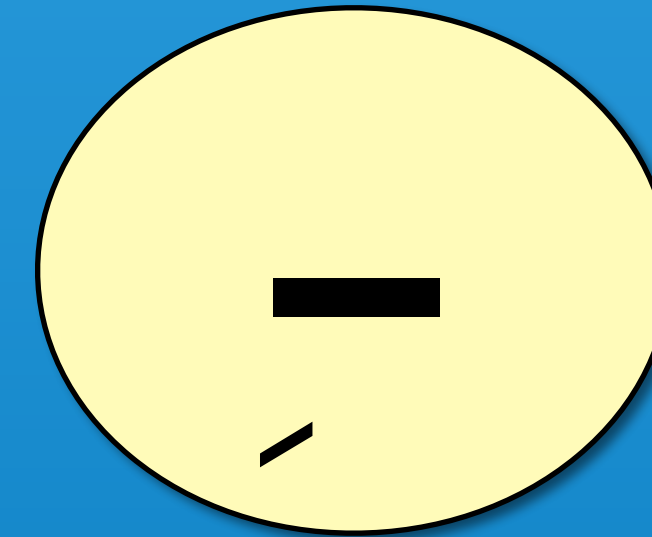
MERFU'

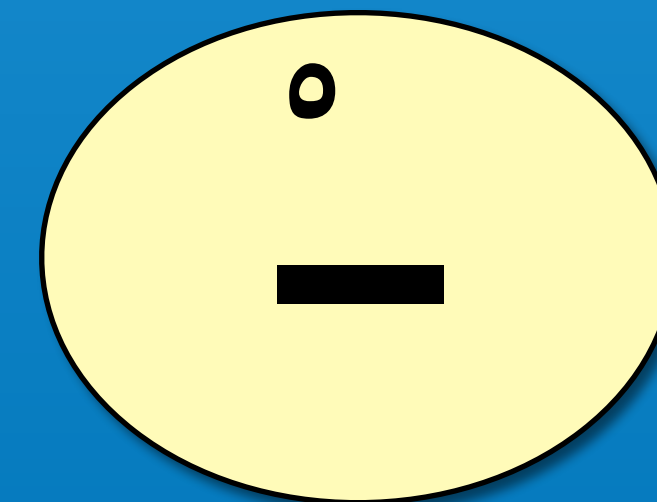
MANSUB

MECRUR

MECZUM

İsimler için üç tane irab durumu vardır:

Cerr

كِتَابٌ

Nasb

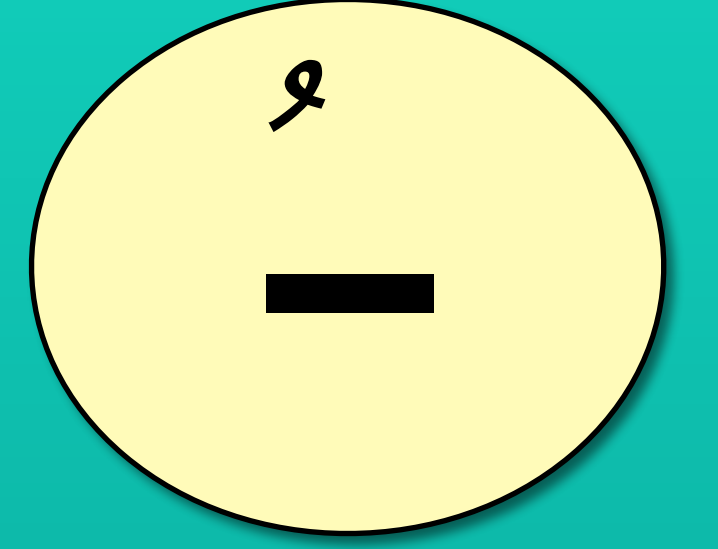
كِتَابًا

Ref'

كِتَابٍ

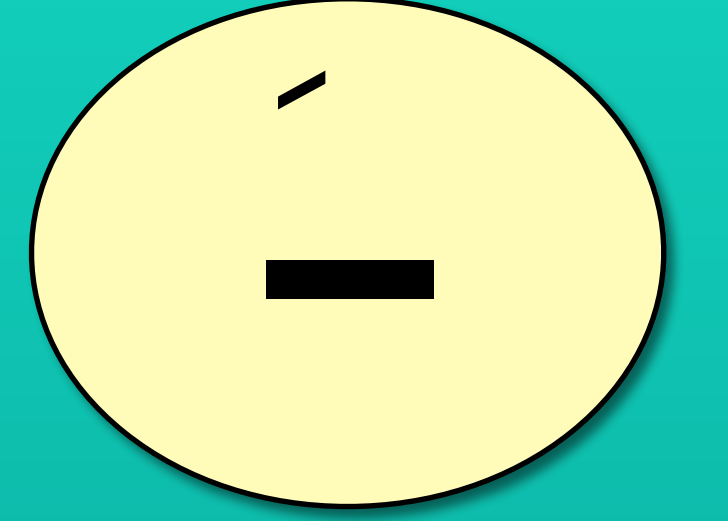
İsimlerin **merfu'** oldukları durumlar:

- * **yalın hal**
- * **fiil cümlesinde fail olma konumu**
- * **isim cümlesinde müpteda ve haber olma konumu**

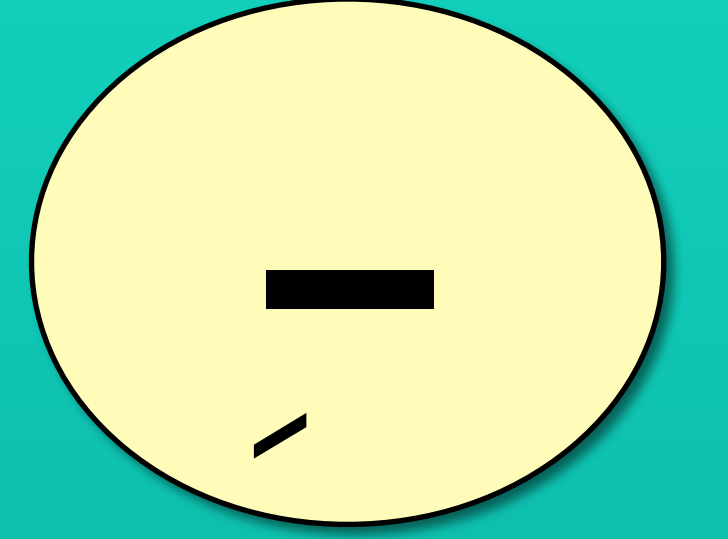
İsimlerin **mansub** oldukları durumlar:

- * fiil cümlesinde **mef'ul** (nesne) olma konumu
- * nasb eden edatların **isim** veya **haberleri**

İsimlerin **mecrur** oldukları durumlar:

- * harf-i cerden sonra gelme durumu
- * isim tamlamasında ikinci öge (muzafun ileyh) olma durumu

Fiiller için üç tane irab durumu vardır:

Cezm

يَكْتُبُ

Nasb

يَكْتُبُ

Ref'

يَكْتُبُ

Tekil ve normal bir ismin sonu

şu üç harekeden biri ile biter:

* Ötre

* Üstün

* Esre

Bu harekelerin **Arapça** isimleri ise şöyledir:

* Damme

* Fetha

* Kesra

Mecrur	Mansub	Merfu'	
Esre	Üstün	Ötre	Türkçe
Kesra	Fetha	Damme	Arapça
كِتَابِ	كِتَابَا	كِتَابٌ	

Tekil ve normal bir isim
belirli olduğu zaman tenvin almaz,
belirsiz olduğu zaman tenvin alır.
Ama ötre, üstün ve esre olma durumu
değişmez.

Mecrur	Mansub	Merfu'	
كِتَابٍ	كِتَابًا	كِتَابٌ	Belirsiz (Tenvinli)
الْكِتَابِ	الْكِتَابَ	الْكِتَابُ	Belirli (Tenvinsiz)

İRAB ÖRNEKLERİ

Önce

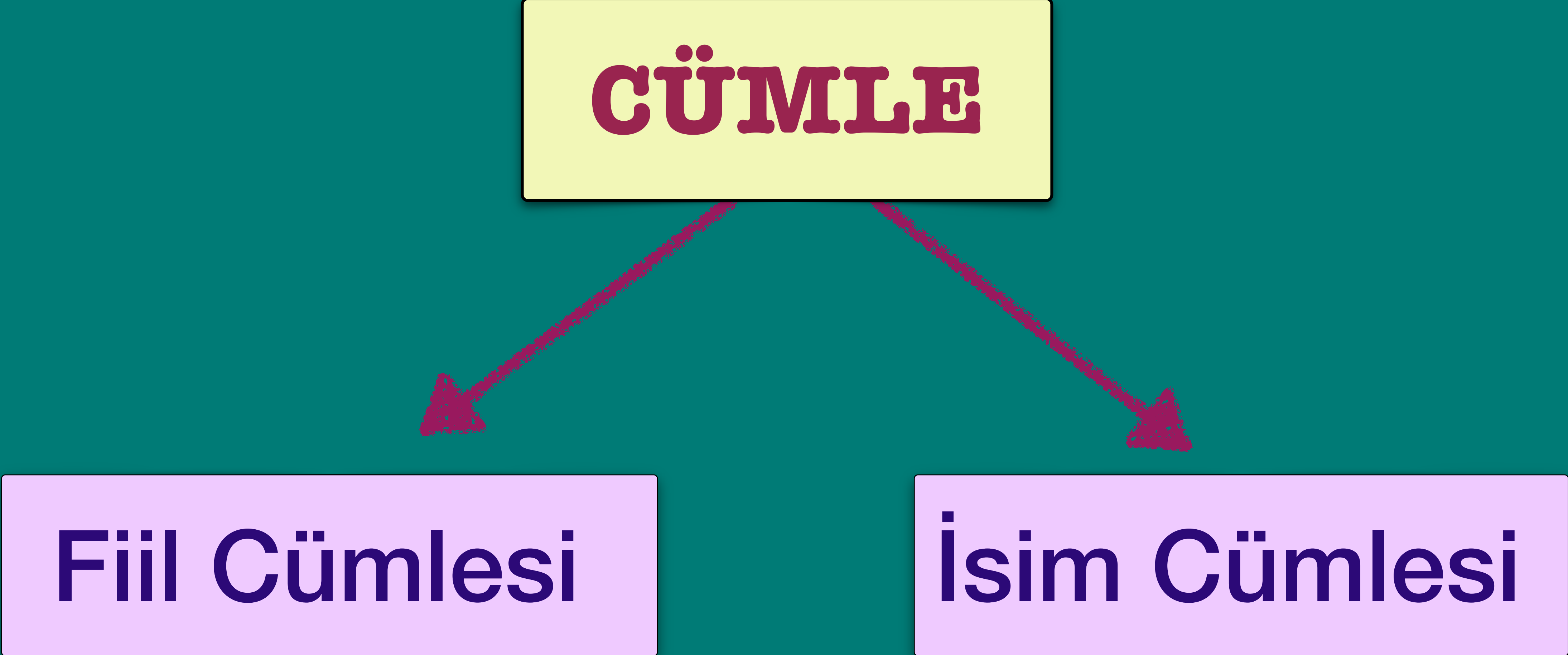
irabını yapacağımız cümlelerin

türünü

belirlemeliyiz:

CÜMLE


```
graph TD; A[CÜMLE] --> B[Fiil Cümlesi]; A --> C[İsim Cümlesi]
```

Fiil Cümlesi

İsim Cümlesi

İsim cümlesi

bir isim

ile başlar.

Yani **fiil** ile başlamayan cümle
isim cümlesidir.

Fiil cümlesi

bir fiil

ile başlar.

Fiil Cümlesi

خَرَجَتْ زَيْنَبُ مِنْ بَيْتِهَا

Zeynep evinden çıktı.

İsim Cümlesi

أَلْمُدَرِّسُونَ يُحِبُّونَ الطُّلَابَ

Öğretmenler
öğrencilerini severler.

İsim cümlesinin öğeleri:

Müpteda

Haber

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

Fiil cümlesinin öğeleri:

Fiil

Fa'il

Mef'ul

Birinci örnekle

Fiil Cümlesi

ذَهَبَ عَلِيٌّ

Ali gitti.

Bu cümle, bir **fiil cümlesi** olduğu için,
cümlede şunları arayacağız:

Fiil - fâil - mef'ûl

عَلِيٌّ	ذَهَبَ	Fiil cümlesi
Fail	Fiil	Cümlenin öğeleri
Merfu'	— —	İrab durumu
Damme —	— —	İrab alameti

Fâil ➔ merfu' olur:

Damme —^٩

İkinci örnek

İsim Cümlesi

التَّاجِرُ الْغَنِيُّ

Tüccar
zengindir.

Bu cümle, bir **isim cümlesi** olduğu için,
cümlede şunları arayacağız:

Müptedâ - haber

غَنِيٌّ

النَّاجِرُ

İsim cümlesi

Haber

Müptedâ

Cümlenin öğeleri

Merfu'

Merfu'

İrab durumu

Damme –

Damme –

İrab alameti

Müptedâ ➡ merfu' olur.

Haber ➡ merfu' olur.

Damme —

Üçüncü örnek

İsim Cümlesi

هَذَا كِتَابُ الطَّالِبِ

Bu, öğrencinin kitabıdır.

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

İsim cümlesinde şunları arıyoruz:

Müptedâ - haber

كِتَابُ الطَّالِبِ

هَذَا

İsim cümlesi

Haber

Müpteda

Cümlenin öğeleri

Merfu'

Mahallen Merfu'

İrab durumu

Damme ۚ

Mebni

İrab alameti

İsim tamlaması

İsim Tamlaması

Merfu'

كِتَابُ الطَّالِبِ

öğrencinin
kitabı

الطَّالِبِ

كِتَابُ

İsim
tamlaması

Muzafun ileyh

Muzaf

Tamlamanın öğeleri

Mecrur

Merfu'

İrab durumu

Kesra _

Damme _

İrab alameti

هَذَا kelimesi mebnidir.

Müpteda konumunda olduğu için
mahallen merfudur.

Mebni kelimelerin irabı mahallen yapılır.

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

Dördüncü örnek

Fiil Cümlesi

رَأَيْتُ الطَّالِبَ فِي الْمَكْتَبَةِ

Öğrenciyi
kütüphanede gördüm.

Fiil cümlesinde şunları arıyoruz:

Fiil - fâil - mef'ûl

فِي الْمَكْتَبَةِ	الطَّالِبَ	رَأَيْتُ	Fiil cümlesi
2. Mef'ul (Câr-Mecrur)	Mef'ul	Fiil + Fail	Cümlenin öğeleri
Mahallen Mansub	Mansub	Fail: zamir Mahallen Merfu'	İrab durumu
	Fetha َ	Mebni	İrab alameti

**Mef'ulün bih
gayri sarih**

**Câr-Mecrur
(Şibh-i Cümle)**

فِي الْمَكْتَبَةِ

kütüphanede

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

**Fiil ve fâilden sonra geriye kalan
kelimeler ve harf-i cerler mef'ûldür.**

**Fakat harf-i cer alan mef'ûlü bihin
son harfinin harekesi, fetha değil kesra olur.**

**Bu yüzden o kelimeye
mefulun bih gayr-i sarîh denir.**

رَأَيْتُ الطَّالِبَ فِي الْمَكْتَبَةِ

**Mef'ulün bih
gayri sarih**

رَأَيْتُ kelimesinde,

hem fiil hem de fâil vardır.

Fiil, sükun üzere mebnidir.

Fâil de, zamir olduğu için mebnidir.

Mahallen merfu'dur.

Özet

Cümlelerin irabını yaparken,

önce cümlemizin türünü belirleriz:

Cümlemiz isim cümlesi ise şu öğeleri ararız:

Müptedâ – haber

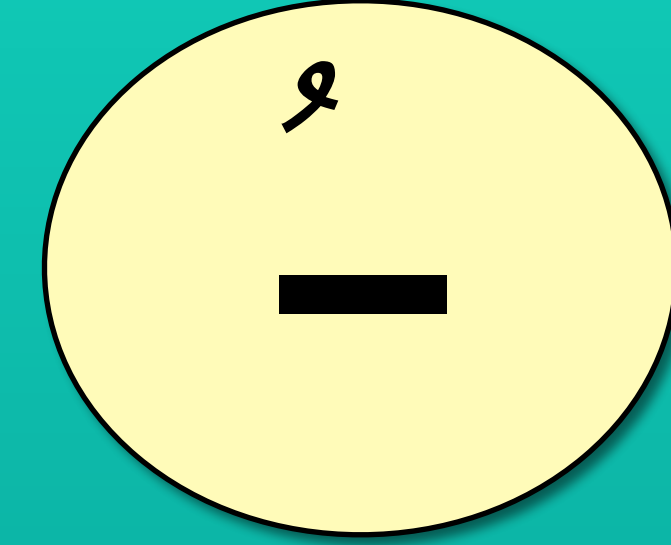
Cümlemiz fiil cümlesi ise şu öğeleri ararız:

Fiil – fâil – mef'ûl

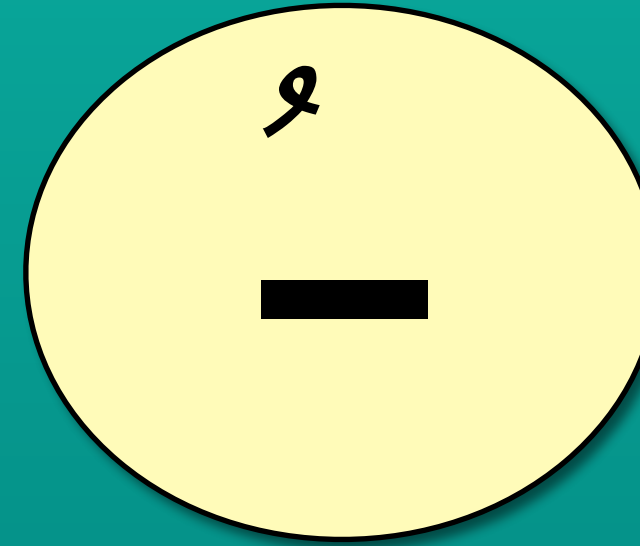
İsim cümlesinde:

Müptedâ ve haber 📎 merfu'dur.

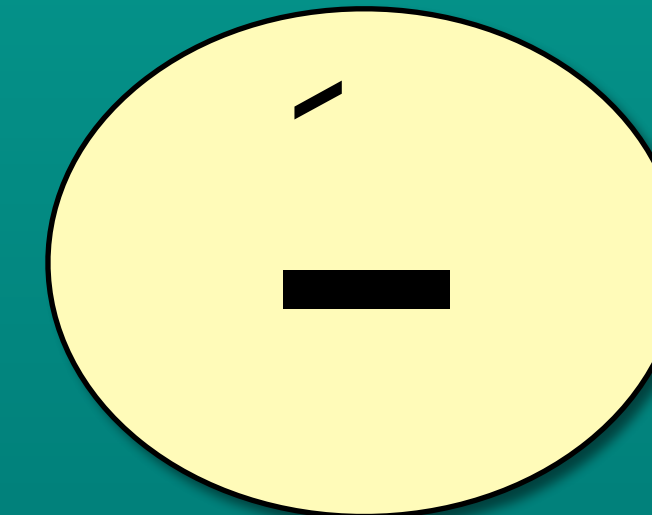

Fiil cümlesinde:

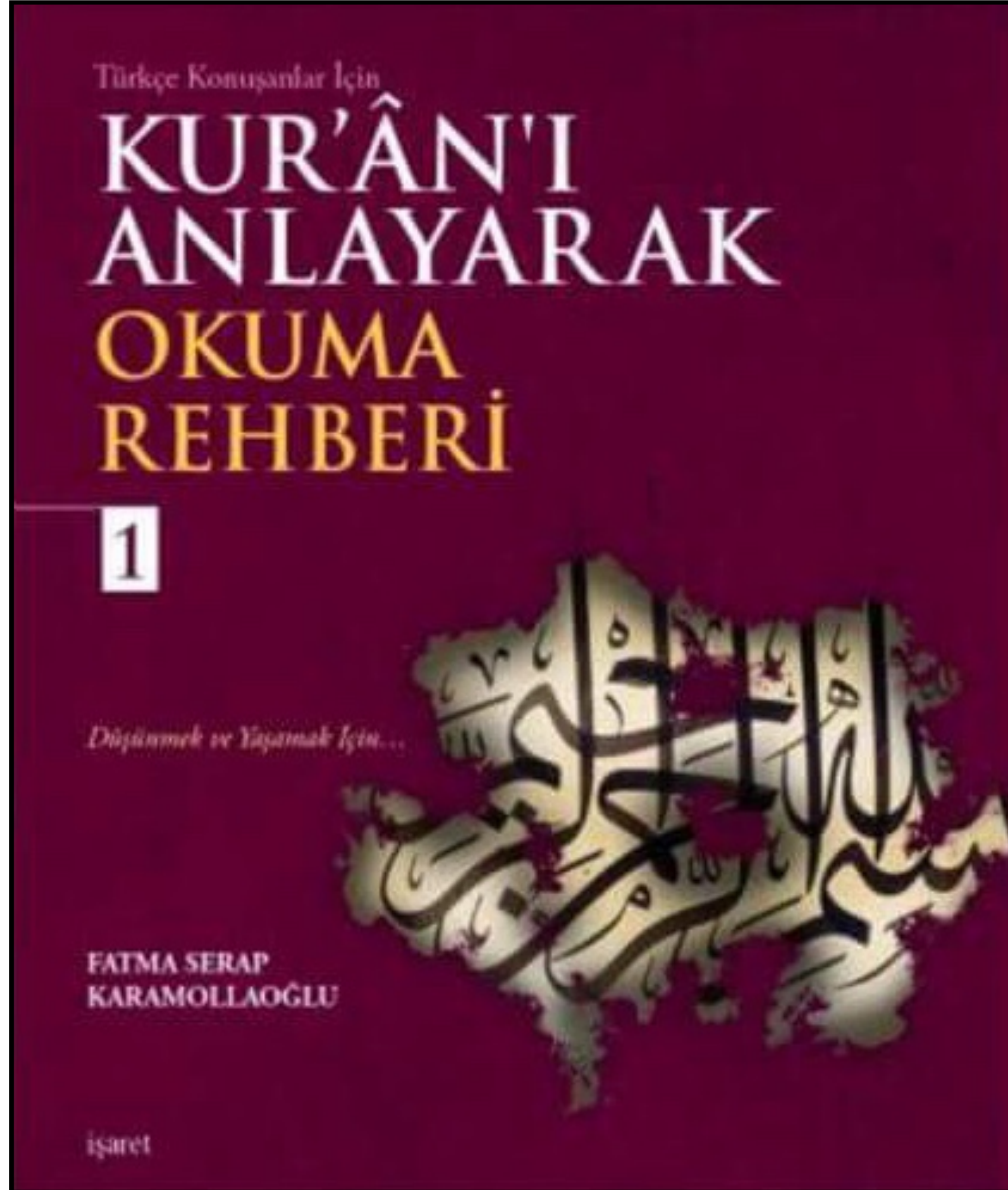
Fâil 📎 merfu'

Mef'ul ise 📎 mansubdur.

Fatma Serap Karamollaoğlu

Türkçe Konuşanlar İçin Kur'ân'ı Anlayarak Okuma Rehberi

Lütfen
abone olmayı
unutmayalım 😊

Kur'ân'ı

Anlayarak Okuma Rehberi